

Jöel Pralong

Zakaj se tako bojimo smrti?

Soočiti se s smrtjo in najti notranji mir

Joël Pralong
ZAKAJ SE TAKO BOJIMO SMRTI?
Soočiti se s smrtjo in najti notranji mir

Joël Pralong
ZAKAJ SE TAKO BOJIMO SMRTI?
Soočiti se s smrtjo in najti notranji mir

© Celjska Mohorjeva družba, 2022
Vse pravice pridržane.

Svetopisemsko besedilo je iz Slovenskega standardnega prevoda Svetega pisma (SSP). © 1996, 2003 Društvo Svetopisemska družba Slovenije, z dovoljenjem. Vse pravice pridržane.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-186

PRALONG, Joël
Zakaj se tako bojimo smrti? : soočiti se s smrtjo in najti notranji mir / Joël Pralong ; prevedel Drago Karl Ocvirk ; [grafike Shutterstock]. - Celje : Društvo Mohorjeva družba : Celjska Mohorjeva družba, 2022

Prevod dela: Pourquoi avons-nous si peur de la mort?
ISBN 978-961-278-573-4
COBISS.SI-ID 95108611

JOËL PRALONG

ZAKAJ SE TAKO BOJIMO SMRTI?

Soočiti se s smrtjo in najti notranji mir

Prevedel dr. Drago Karl Ocvirk

1851
Celjska Mohorjeva družba
Prva slovenska založba

Vsebina

Uvod 7
Na pomoč! 7
Strah pred smrtjo 9

I Epidemija strahu
Soočanje s strahom 15
Obramba pred strahom 17
Pametne zaščite 20
Pogum soočiti se s strahom 25

II Bog in naravne katastrofe v Svetem pismu
V začetku … je človeka strah! (1 Mz 3) 29
Božja kazen? 35
Strah pred potopitvijo 36
Jezus in strah pred smrtjo 38
Pandemija strahu v knjigi Razodetja 41

III Iz oči v oči s smrtjo
Strah pred smrtjo 49
Najti smisel svojega življenja, najti cilj svoji smrti .. 50
Narava: velik nauk o življenju in smrti 55
Je smrt na strani ljubezni? 58
In kaj bo z našim telesom? 60
Strah pred sodbo 62
Smrtna ura – odločilni trenutek 69
Kaj pa tisti, ki ne verujejo v Boga? 72

IV Kljubovanje strahu pred smrtjo
Pozabljena smrt....77
Reinkarnacija je manj strašna....80
Samomor ob pomoči drugih: obvladovanje smrti....85
Starost: čas za udomačenje življenja....93
O smrti je treba govoriti....99
Ponovno odkriti obrede....100
Spremljanje žalovanja....106
Besede življenja papeža Frančiška....110
Ne bojte se, jaz sem (Mt 14,27)....115

Zaključek
Soočenje s strahom je pogumnost....125
Strah pred smrtjo zato, da preusmerimo svoja življenja....128
Čaščenje....129

Mala bibliografija....133

Uvod

Na pomoč!

Sindrom rešilnega jopiča

Pod noč tistega dne, prvega v tednu, ko so bila tam, kjer so se učenci zadrževali, vrata iz strahu pred Judi zaklenjena, je prišel Jezus, stopil mednje in jim rekel: »Mir vam bodi!« In ko je to rekel, jim je pokazal roke in stran. Učenci so se razveselili, ko so videli Gospoda. Tedaj jim je Jezus spet rekel: »Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošiljam.« In ko je to izrekel, je dihnil vanje in jim dejal: »Prejmite Svetega Duha!« (Jn 20,19-22)

Strah gradi zidove in v bojazni, da nas bo kak sovražnik – resničen, možen ali namišljen – prizadel, okrog nas kuje vedno močnejše oklepe. Strah ustvarja paniko in nas ujame v to ogrožajočo stvarnost, tako da ni več ne preteklosti ne prihodnosti. Razum se ne odziva več, v letalu ni več pilota. Drug drugemu iz rok trgamo rešilni jopič, da bi rešili svojo kožo. Tekamo sem ter tja, da bi ne glede na ceno pograbili svoj delež mask, plastenk razkužila … Toda česa nas je v resnici strah? Da bomo zboleli? Da bomo ob zdravje, delo? Da bodo naši svojci za vedno odšli? Nas je strah smrti? Gotovo,

strah nas je vsega skupaj. Prepričani smo bili, da je naša družba dovolj odporna proti vsem nevarnostim; da naš družbeni, zdravstveni, gospodarski in znanstveni stroj s svojimi upravljalci, vzdrževalci in velikimi svečeniki »velnes paradiža«, z vrhunskimi profesorji in priznanimi znanstveniki deluje brezhibno … A kaj ko je mikroskopsko malo zrno peska zaustavilo celotni stroj z vsemi posledicami, ki jih poznamo. In zdaj se nas je polotil strah … Zaradi njega vidimo koronavirus povsod, kamor pogledamo; zaradi strahu vidimo, kako virus preži, da nas okuži: na tipkovnici računalnika, v zraku, ki ga vdihavamo, v slehernem telesnem stiku, na javnih klopeh in na vsakem uličnem vogalu. Se nas loteva panika in popolnoma izgubljamo tla pod nogami? Razen če strah ne nakazuje neke druge poti? Pot svobode, ki nas vodi k samim sebi in k drugim na nov način?

A poglejte, Jezus je med prestrašenimi učenci, je prinašalec miru. Takrat se zidovi zrušijo. Učenci lahko gredo ponovno ven. Jezus jih na svoj način prebudi iz otopelosti in jih oživi. Veselje jih požene v sredo družbe brez duše, ki je na koncu z živci, v kateri povsod vlada strah. Družba je zamorjena zaradi rimskega jarma in zaradi črkarske in hinavske pobožnosti, ki mori tako zatirane kot zatiralce. Vse je prepleteno s strahom in grožnjo. Toda učenci, napolnjeni s Svetim Duhom, pretakajo bolnemu svetu svežo kri, slabokrvnemu »telesu« dajejo čilost in barvo, vračajo mu upanje, ko ga povezujejo z njegovimi globokimi koreninami, z njegovo dušo, z Bogom! V žarišču največjih stisk vseh časov je Bog moč in mir, stanovitnost in veselje. »*Vesel sem torej*

slabotnosti, žalitev, potreb, preganjanj in stisk za Kristusa. Kajti močan sem tedaj, ko sem slaboten,« vzklika sveti Pavel (2 Kor 12,10).

Mar je res tako preprosto? Da in ne! Prav to bomo poskušali razjasniti v tej knjigi.

Strah pred smrtjo

Švicarski sociolog Bernard Crettaz pretanjeno analizira smrtno tesnobo zaradi covida-19:

> Ta drama, ki objema ves planet, mi kot sociologu razodeva edinstveno bogastvo! Doživel sem sicer prihod aidsa in ptičje gripe, toda to sedaj presega vse, kar sem poznal kot živi laboratorij. Švica, ki se ima za močno ter se izroča v roke tako izvedencev in infektologov kot tistih, ki nas vsak večer nagovarjajo v televizijskem dnevniku, ta Švica ne zna izdelovati niti mask! Zelo me tudi preseneča, kako grabimo toaletni papir: v tem se kaže, do kolikšne mere smo postali zasvojeni s telesno higieno. /…/ Prvič smo priča zaustavitvi gospodarstva na svetovni ravni. /…/ Prej sem srečeval ljudi, ki so mi rekli: »Crettaz, smrt?! Ne nam težiti z njo, živeti hočemo.« Danes se pred tem nevidnim sovražnikom čutijo ogrožene celo najbolj brezbrižni. To nas sili v razmišljanje: Od kod prihaja to zlo? Kdo nam ga pošilja? Bog? Se maščuje narava? To je turobno spraševanje,

> kajti – kot vemo – ta epidemija prav lahko izgine, prišle bodo druge. /…/ Smrt trka na vrata Zahoda, ki tega ni več vajen /…/ Imamo namreč na izbiro, da se obrnemo na združenje EXIT, ki nudi pomoč pri smrti in nas po želji pokoplje ali upepeli in potem pepel raztrosi ali po Ženevskem jezeru ali na Mont-Blancu ali pod drevesom. Po želji /…/ Toda vsega tega v primeru covida-19 ni! Prijazna smrt, izbrana smrt ni več na voljo …«[1]

Na smrt smo pozabili, jo odrinili, tajili, skrivali … Pod vplivom mita o »večni mladosti« hoče zahodni človek v polnosti živeti »tukaj in zdaj«. Njegov ideal je na naslovnicah vseh reklam zavit v lepega mladeniča ali brhko mladenko, je vitek, star med 15 in 35 let, brez gub, uspešen na vseh področjih, vse radosti življenja uživa v polnosti, ne pozna ne trpljenja ne bolezni ne staranja. Zamrznjena slika mladostništva brez konca. Templji velnesa in estetske kirurgije skrbijo za ohranjanje tega mita. Raj, ki so ga spletle človeške roke, naj bi pripadal samo starostni skupini v določenem časovnem razponu. Da, kaj pa potem?

Kaj naj v tem primeru rečemo o človeku v smrtnem boju na križu pred več kot 2000 leti? Ni namreč več ne lep ne bleščeč, oropan je tako sleherne privlačnosti kot tudi mladosti, obsojen na smrt, in vendar objema vso človeškost: otrokovo, mladeničevo, starostnikovo, bogataševo, reveževo, bolnikovo … od rojstva do smrti.

[1] Bernard Crettaz: Cette crise est un laboratoire vivant. V *Echo Magazine*, 22. aprila 2020.

Kljub temu ostaja njegova ljubezen večno mlada in še vedno aktualna … Danes bolj kakor kdaj koli prej deluje njegovo sporočilo kot bomba … za masovno izgradnjo! Sporočilo namenjeno našemu krhkemu in bežnemu svetu. On je objel vse naše smrti in vse naše stiske. Kljub temu da je božanskega rodu, ga je v vrtu Getsemani strah … Ta bomba je položena v naše roke. Njeno moč začutimo, kakor hitro odpremo evangelije.

Ta knjiga obravnava »pandemijo strahu«, povezano s koronavirusom. Strah, ki se je zalezel v vse države na svetu in je del človeštva zaprl v osamo. Hkrati pa je razkril bivanjsko in duhovno praznino v srcu naših sodobnikov. Vonj po smrti je zasmradil mit večne mladosti in starodavne besede: »*Zares, prah si in v prah se povrneš*« (1 Mz 3,19b) so postale dih jemajoča resničnost. Ali ima Cerkev kakšno sporočilo za tega »prašnega« človeka? Kak novi dih v njegove nosnice, odišavljen z vonjem evangelija? Nedvomno! To je izziv, ki se ga loteva ta knjiga.

I

EPIDEMIJA STRAHU